

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

izhaja vsak dan zjutraj, izvemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

Za državo.

(K demisiji vlade.)

Od vseh strani se ugiba, kaj bo za čela Narodna radikalna stranka? Eni pravijo, da je to »srbska plemenska stranka« in s tega stališča mislijo, da bi se utegnili sporazumeti z drugim plemenskim strankam — z Radičevom, s Spahijem, s slovensko ljudsko.

Drugi trdijo, da je to »centralistična« stranka in bi kot taka mogla obnoviti koalicio z demokrati, vsaj z onimi Pribečevičevimi kova, ako ne z vsemi.

Tretji ugibajo, da bo v sporazumu z nekimi vojaškimi krogi poizkušala z neke vrste diktaturo.

Ta poslednja kombinacija je čisto nepotrebna, ker pri naših parlamentarnih razmerah ni prav nobenega razloga za diktaturo. Samo na sebi tudi diktatura ni nič drugega, kakor eno izmed sredstev za ohranitev države. Parlamentarna vladavina ni najvišji cilj, ampak samo eno izmed sredstev — zelo lepo in dobro sredstvo — za ureditev države. Toda, če bi se kje pokazalo, da parlamentarizem ne more rešiti države, potem ni razloga, zakaj bi se ne odstopilo od parlamentarizma.

Glavno je: država mora obstojati. Parlamentarizem, demokracija itd. so sredstva, da se dobro in kolikor mogoče v splošno zadovoljstvo uredi država. Če pa to sredstvo odpove, naj se zamenja z drugim. Montesquieu je v svoji znani knjigi dokazal, da je vsaka oblika vladavine lahko dobra, a vsaka se tudi lahko izkvari. Tudi absolutizem je lahko dober in v zgodovini imamo mnogo slučajev, da so absolutistično vladane države uspevale vrlo dobro. Imamo istotako mnogo slučajev popolne degeneracije demokratičnih republik, ki so propadle sramotno. Ate ne so pod tirani uspevale sijajno, kakor tudi pod demokratsko vladavo slavne Periklese. Toda po njegovi smrti so začele propadati na svojem demokracizmu. Cilj je torej država, ne oblika vladavine in če bi nastalo vprašanje: država ali parlamentarizem? — morali bi se odločiti za državo. Toda te dileme pri nas ni, ker niso še dolgo ležpana vsa sredstva parlamentarizma.

Narodna radikalna stranka se zave da svoje velike zgodovinske naloge, da uredi in konsolidira državo. Štirideset let je delala, da se je ta država osnovala. Ona bo še treba, delala še štiri deset let, da se uredi, konsolidira in vjedini. Ona se zaveda, kako težavna je njena naloga. Kar je zgodovina razdvojila v toku od 1200 let, ni mogoče popraviti v kratkem času. Narodna radikalna stranka ni plemenska srbska stranka. Tako očitane je samo klevetanje njenih nasprotnikov, ki se ne sramujejo, da neprestano ponavljajo ene in iste laži. Narodna radikalna stranka odklanja vsak plemenski separatizem, srbski, kakor hrvaški, slovenski, muslimanski ali katerisibodi. Vsi del tega bo tudi vedno protivna, da se država organizira na plemenski podlagi. Taka zahteva je sama na sebi absurda, ker v naši državi nimamo nobene delitve več po plemenih in je vsaka razdelitev med Srbi in Hrvati nemogoča.

Izključena je torej vsaka koalicio na plemenski podlagi: Pašić, Radić, Korošec, Spaho.

Istotako je laž, kar se očita od druge strani, da je Narodna radikalna stranka centralistična stranka. Ona se je borila proti centralizmu že takrat, ko Slovenci še niso imeli niti pojma o ustavnih vprašanjih. Kot sredstvo proti centralizmu je postavila za svojo glavno zahtevo: »Široka samouprava ljudstva! Na tem stališču stoji tudi danes.

Izključena je torej vsaka koalicio na centralistični podlagi: Pašić, Pribečević.

Program in načelo, to je trajno in neizmenljivo, taktika je od slučaja do slučaja. Kakšno taktiko bo zavzela v danem slučaju, ni mogoče predvideti, toda eno je gotovo: Ona se bo borila: zoper plemenski separatizem, zoper upravni centralizem, stala bo na načelu parlamentarizma. Velik del našega naroda je v stoletnih ustavnih bojih politično že tako dozorel, da bo razumel in odobraval njeno stališče, polagoma se bo pa prišel politično razvijati tudi oni del našega naroda, ki je šele izšel iz sužnjosti in vsled tega še ne more

Otvoritev narodne skupščine.

Demisija vlade. — Zasedanje narodne skupščine odgodeno. — Predsednik skupščine dr. Dušan Peleš.

Beograd, 16. aprila. (Z) Narodna skupščina se je danes dopoldne sestala k svoji prvi seji pod predsedstvom najstarejšega poslanca Tome Oraovca. Tajniki so bili najmlajši poslanci Čeda Lazarević, Kokanović, Vuko Savičević in dr. Janjić. Zemljoradniški poslanci so prišli v zbornico že ob 9. in so zasedli svoja mesta na levi. Med tem se je začela seja demokratskega kluba, ki se je končala ob 9.30, nakar so prišli demokratski poslanci v narodno skupščino in zasedli levo krilo centra. Vlada se je zbrala v zbornici ob 9.30. Ministri so imeli v radikalnem klubu kratko sejo, na kateri je bil začasni predsednik narodne skupščine določen dr. Dušan Peleš. Ob 10.10 sta prišla v dvorano Radičeva disidenti Kordić in dr. Milinović, ki sta se vsedla na skrajno levo poleg zemljoradnikov, izjavljajoč, da sta Hercegovca in ne Radičevca.

Kmalu po 10. je otvoril prvo sejo nove narodne skupščine starostni predsednik Oraovac s kratkim nagovorom, nakar so poslanci izročili svoja pooblastila. Potem je prešla zbornica k politiki začasnega predsednika, za katerega so kandidirali radikalci dr. Dušana Peleša, demokrati dr. Dragutina Pečića, federalisti (slovenska ljudska stranka in jugoslovenska muslimanska organizacija) dr. Hrasnico in zemljoradniki Volislava Lazića. Ob 11.05 je predsednik Oraovac naznanil, da je izvoljen za časnega predsednika narodne skupščine dr. Peleš, ki je dobil 128 glasov, na demokratskega kandidata dr. Pečića je opadalo 47, na dr. Hrasnico 40 in na Lazića 12 glasov. Tri glasovnice so bile prazne.

Novi začasni predsednik dr. Dušan Peleš je zavzel svoje mesto in imel kratek nagovor, v katerem je opozarjal narodne poslance, naj se zavedajo odgovornosti pred potomstvom, ako ne rešijo vprašanja ureditve edinstvene države in ujedinjenega naroda. Njegov govor so ponovno prekinjali razni medklici in opazke opozicije, posebno demokratov. Ob sklepu svojega nagovora je dr. Peleš pozdravil kralja in kraljevo hišo.

Ministrski predsednik Pašić je predložil zbornici dopis, ki ga je čital tajnik dr. Janjić in ki se glasi: »Predsedništvu narodne skupščine. Čast mi je sporočiti naodni skupščini, da je kraljevska vlada, kateri imam čast biti predsednik, predložila dne 15. t. m. ostavko Nj. Vel. kralju, ker je po volitvah to smatrala za svojo parlamentarno dolžnost. Nj. Vel. kralj je sprejel demisijo vlade in blagovolil poveriti nadaljnje posle dosedanjim članom kabineta do sestave nove vlade. Predsednik ministrskega sveta: Nikola P. Pašić.«

Nato je predsednik naznanil, da se seje narodne skupščine odgode do sestave nove vlade. Prihodnja seja bo sklicana pisnim putem. — Nato je predsednik dr. Peleš zaključil sejo.

Politična situacija.

ZAMOTAN POLOŽAJ ZA FEDERALISTE. — NOVE VOLITVE?

Beograd, 16. aprila. (Z) Sinoči je priredil ministrski predsednik Pašić večerjo, katere se je udeležil tudi kralj Aleksander, ki je ostal pri Pašiću do 10. Danes dopoldne je bil predsednik vlade zopet na dvoru in je obvestil vladarja o razvoju krize.

Beograd, 16. aprila. (Z) Že davi ob 7. se je opazila velika živahnost. Z vsemi vlaki so prihajali novi poslanci v Beograd k prvi seji parlamenta, med njimi tudi dr. Korošec. Največje zanimanje je vladalo za odločitve sinočnjega kronskega sveta na stanovanju predsednika vlade Pašića. V zmislu tega sklepa je odšel ministrski predsednik na dvor in je predložil kralju ostavko celokupne vlade, nakar je odšel v narodno skupščino k otvoritvi parlamenta.

V radikalni klub je doslej vstopil en poslanec srbske stranke, večji del muslimanskega džemijeta in Nemci, tako da je sedaj v radikalni klub vpisanih okoli 120 poslancev. V vseh krogih se je govorilo z ogorčenjem o včerajšnji Radičevi skupščini v Zagrebu.

Splošno mnenje je, da je treba vendar enkrat razčistiti stvar z Radićem, posebno pa zaradi njegovega predrznega vedenja do radikalnih politikov in s tem tudi proti kralju. Smatra se, da se morajo razveljaviti mandati hrvatske republikanske seljačke stranke in da se morajo na Hrvatskem razpisati nove volitve.

Takoj po svojem prihodu v Beograd se je dr. Korošec sestel z dr. Spahom. Oba politika sta bila zelo vznemirjena zaradi zadnjih sklepov, sprejetih na Radičevi skupščini. Bivši minister Ivan Pucelj je sklenil vstopiti v zemljoradniški klub.

Predsednik vlade Pašić bo stopil v pogajanja z opozicijo. Ako ne bo imel uspeha in ne pride do sporazuma, bo najbrže sestavil čisto radikalno vladu, ako Radičevci nadaljujejo politiko abstinenca. Ako postane položaj še bolj zamotan, se bo do seje narodne skupščine odložilo za eden do dve mesece, med tem pa bo vlada sklenila najti izhod iz situacije. Ako tudi to ne bo nič pomagalo, potem se razpišejo nove volitve.

Beograd, 16. aprila. (Z) Čim so dospjele prve vesti o Radičevi skupščini in njegovi brezmejni predrznosti, je bilo takoj vsakomur jasno, da je treba z njim prekiniti vsak nadaljni razgovor, ker to ne bi bilo kompromitiralo NRS, ampak bi tudi izpodkopalo vsak ugled države same.

NEMSKI KLUB.

Beograd, 16. aprila. (Z) Klub nemške stranke je izvolil za svojega predsednika dr. Stefana Krafta, za podpredsednika dr. Hansa Mozerja in za tajnika Vilhelma Nennerja.

PRIBEČEVIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 16. aprila. (Z) Kralj Aleksander je sprejel v avdijenci bivšega ministra Svetozarja Pribečevića.

Francosko-belgijski pritisk na Nemčijo

Pariz, 16. aprila. (B) Na zadnji seji med francoskimi in belgijskimi ministri se je sklenilo, da se izročijo generalu Degoutten in zavezniškimi komisarjem v Porenju skupna navodila glede konfiskacij, razdelitve produktov itd. Konfiscirano blago in produkti se morajo izročiti naravnost Franciji oziroma Belgiji. Francosko-belgijske oblasti bodo izvršile nato prodajo, katere dohodki se bodo vključili na račun odškodnine, dobiček pa se mora izročiti reparacijski komisiji. Obe vladi se bosta držali brusejskih sklepov, dokler ne izpolni Nemčija svojih reparacijskih obveznosti.

Glej članek našega pariškega dopisnika »Poruhije in Lausanne«. Ured.

najti prave politične smeri. Napram temu delu bo stala brez strasti in brez sovraštva, dobro vedoč, da ni sam kriv svoje politične zaostalosti in da bo prišel čas, ko se bo zavedel, da je samo v skupnosti naša rešitev.

POLITIKA ANGLEŠKE VLADE.

London, 16. aprila. (K) Kakor zatrjuje »Daily Express«, ministrski predsednik Bonar Law nikakor ne zamerala uporabljati političnih intrig. Kakor izve »Daily Telegraph«, Bonar Law ni zahteval, da ostane na svojem mestu, katerega je sicer sprejel le, ker se je zavedal svojih dolžnosti in le z izrecnim pridržkom. Bavi se je že z nalogo, najti naslednika. Njegov trud pa ni imel zadovoljivega uspeha in za to meni, da nima pravice storiti to, kar bi bil že davno storil, če bi se bil ravnal po svojih lastnih željah. To naj bo smisel oficijelnih dementijev vesti, ki so napovedovale njegov odstop.

Pustimo času, da dela, kajti čas je najboljši pedagog. Čas dela za nas, za sedanjim narodom odraste novi rod, ki ni vzgojen v starih tradicijah in ki drugače gleda na veliko delo, katero je izvršila Narodna radikalna stranka.

Brezglava Radičeva politika.

DEMAGOŠKO ZBOROVANJE. — RADIČEVA PREDRZNOST. — RADIČEVA KLERIKALCE. — RADIČEVA NI GREDO V SKUPŠČINO. — RADIČEVA HVALISANJE NEMCEV.

Zagreb, 16. aprila. (Z) Včera, v nedeljo dopoldne, se je vršila na pašniku Borongaju blizu Maksimira velika Radičeva skupščina. Na tribuni, ki je bila ozaljšana z zelenjem, so vihrale hrvatske republikanske zastave z napisom: »Vera u Boga i seljačka sloga! Republika mira i rada! Narod sobom neka vlada!« Udeležencev skupščine cenijo na 15 do 20 tisoč.

Ob 11. je otvoril skupščino podpred. dr. Maček, ki je po kratkem nagovoru podal besedo predsedniku stranke Stjepanu Radiću. Radić je izvajal med drugim: Pašić je sedaj uvidel, da obstoja poleg nekega Radića tudi hrvatski narod, spoznat pa bo moral, da je razen hrvatskega naroda tudi še nekaj več. Pred osmimi dnevi je poslala hrvatska republikanska seljačka stranka v Beograd poslanico: »Ali veste, da se nad hrvatskim narodom ne da več vladati s silo?« Pri tej priliki je rekel Ljuba Jovanović, ta mozek radikalne stranke: »Mi nismo krivi, posebno pa ne jaz. Mi smo vedeli, da obstoja Hrvatska, ki se noče odreči svojemu imenu in svoji tradiciji.« Radić je rekel, da je Jovanović sicer pameten človek, ali on je politični »magarac«. (Ta izraz zanikajo nekateri federalistični listi, toda ljudje, ki so bili prisotni na skupščini, potrjujejo, da je Radić v resnici rabil izraz »magarac«. Op. ured.) Potem smo napisali in podpisali mi in odposlanci NRS, da se za vse medsebojne odnose ne sme uporabljati sila, ampak le sporazum. Govorili smo o Bosni. Ko so radikalci to slišali, so se takoj silno vznemirili. — Radić je potem hvalil zadržanje dr. Korošca in nadaljeval: Ko je dr. Korošec opazil, da moramo mi hrvatski republikanci iti v njegovo doželo in da moramo organizirati Slovence, ne kot naše tlačane ali slugo, temveč kot svobodno slovenski narod, je takoj vzel ta posel v svoje roke.

Govornik je prešel na to na razmere v Evropi in dejal, da Evropa ni bila še nikoli tako neumna in nora, kakor danes. Italijani so pametni, ker so okretni, vendar oni niso modri. Francozi so naobraženi, toda niso modri, kajti ako bi to bili, se ne bi tolkli v Poruhijo. Modri so le Nemci in Rusi. Naj si bo v Rusiji kakršnakoli glava, oni so naši in mi smo njihovi. Nemški narod je najagilnejši na svetu. Z velikim nemškim narodom bo edlel stal mali hrvatski narod do zadnjega diha. Zakaj? Nemški narod ne sme nikdar več napraviti neumnosti, da tlač mali narod. Nadalje je grozil: »Ako pošljete Orjunc v naše vasi, se ne povrne niti eden. Ako pošljete vojsko, tudi za to imamo zdravilo: seveda ne bomo povedali, katero. V beograjski narodni skupščini nas ne bodo videli, razen ako bo potrebno, da razženemo trinoge. Za nas so bile prve volitve mal manever, druge

Kriza v italijanski vladi?

Rim, 16. aprila. (T) Jutri opoldne se vrši med min. predsednikom Mussolinijem in klerikalnimi člani vlade važna konferenca na kateri bo zahteval Mussolini, da se klerikalni člani jasno izrazijo o svojem stališču napram vladi. Ta konferenca je v zvezi z resolucijo, sprejeta na klerikalnem kongresu v Turinu.

Demisija avstrijske vlade.

Dunaj, 16. aprila. (K) Danes ob 6. uri je bila v parlamentu seja ministrskega sveta, v kateri je bilo v smislu pred kratkim sklenjene spremembe v organizaciji najvišjega vodstva vladnih poslov sklenjeno, da da celokupna vlada ostavko. Nove volitve ministrstva bodo že na jutrajšnji seji narodnega sveta. (Glej informativno »Dunajsko pismo« na drugi strani. Ured.)

ITALIJANSKI SOCIALISTI ZA TRETJO INTERNACIONALO?

Rim, 16. aprila. (K) Včera je bil v Milanu pod predsedstvom Lazzarija ovržen kongres maksimalistov. Kongresu je bilo predloženo pismo tretje internacionale, v katerem sta zahtevala, da se stranka nedvoumno izjavi o svojem pristopu k moskovski internacionali. Maffii in Buffone sta zahtevala, da se moskovsko pismo najprej obravnava. Nenni in Fella sta predlagala, da se stranka sicer izjavi za pristop, da pa pri

srednji, tretje volitve pa bodo velik manever. Naznanjamo še enkrat, da stranka, ako hoče začeti vladati s silo, ns ne bo vladala več. Radić je končal svoj govor z vzklikom »Živela Hrvatska! Živel seljački narod!«

Potem so nastopili govorniki z Dalmacije, Bosne, Primorja, Srema, Prekmurja, Medjimurja. Gorskega kotara in drugod. Govoril je tudi Nemec iz Srema Schoblocher, ki je pozdravil brate Hrvate v imenu sremskih Nemcev, katerih interesi narekujejo, da se Nemci pridružijo hrvatskemu kolu, v katerem hočejo ostati do konca. Povedal je, da se sestane odbor za sporazum v ponedeljek. »Mi ne gremo v Beograd« je končal Radić, »razen ako bodo beograjski gotetci še nadalje upropaščali deželo s posojili, vojnimi zapletitjaji in podobnimi stvarmi. Potem gremo v Beograd, da jih vse razženemo in se potem povrnemo domov. — S popevanjem »Lepe naše domovine« se je skupščina zaključila. (O Radičevi prireditvi poročamo le na kratko, ker nam ni za take vrste senzacij. Uredn.)

RADIČEVE UTOPIJE.

Zagreb, 16. aprila. (Z) Včerašnja Radičeva skupščina in posebno njegov govor je bil povsod sprejet z veliko rezervo tudi pri hrvatski inteligenci sam. S pesimizmom gledajo v to fatalno in brezglavo politiko Radića, ki ne računa z realnostjo in dejstvi, ampak se še nadalje udaja fantastičnim sanjam utopijske ideje kmetske republike, to tembolj, ker se doznavajo, da sta bila celo dr. Korošec in dr. Spaho zelo iznenadena nad včerašnjimi izjavami Radičevimi. Kakor se je že prej vedelo, so dovedli pregovori med Radićem, Korošcem in Spahom do popolnega neuspeha. Ta izid zagrebških pogajanj ni nikakor iznenadil one, ki poznajo nestalnost in vihravost Radića, in njegov včerašnji govor je to popolnoma potrdil in še poglobil in pokazal, da je nepreračunljiv demagog, ki govori in misli ono, kar misli masa, ki ga posluša. Zagreb, 16. aprila. (Z) Navzile pozivu sobotnega »Hrvat«, naj se povodom Radičeve skupščine povsod razveslijo zastave, jih je bilo včera le prav malo.

SPOPADI.

Zagreb, 16. aprila. (Z) Tekom včerašnjega dne je bilo več spopadov med pristaši hrvatske republikanske seljačke stranke in njenimi nasprotniki. Popoldne so se spopadli Radičevi pristaši na Jelačićevem trgu z omladinici pri čemer sta bila oddana dva strela iz revolverja. Kmalu je posegla vmes policija, ki je razpršila omladince. Ponoči sta se na istem trgu zopet spopadli dve skupini, pa so jih redarji hitro razgnali, nakar je bil povsod povsod vzpostavljen mir in red.

Ali sta že obnovili naročnino za »Jutranje Novosti«?

Rim, 16. aprila. (T) »Osservatore Romano« komentira na dolgo resolucijo turinskega kongresa in odobrava politiko klerikalne stranke. (Glej članek »Don Sturzo in Mussolini« na drugi strani. Ured.)

tem vzdrž prihrček živorskega kongresa in odkloni fuzijo s komunisti.

Kraljica Marila v Dalmaciji.

Beograd, 16. aprila. (Z) Kraljica Marija se je zvečer odpeljala v Dubrovnik. V Vinkovcih je vstopila v vlak njene mati, romunska kraljica Marija, ki jo spremlja v Dalmacijo. Potovali sta preko Zagreba in Bakra. Na svoji vožnji v Dubrovnik se ustavita tudi v Šibeniku in Splitu. Kraljica namerava ostati v Dalmaciji šest mesecev. Njena mati ostane pri njej ves čas. Kralj Aleksander pride v Dubrovnik, čim mu bo to mogoče.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnkoczy na Mesnem trgu in Kurat pri glavnem kotlovaru

Poruhrje in Lausanne.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

Dr. A. P., Pariz, 14. aprila.

V tem trenutku sta ti dve imeni tako v javnem mnenju kakor v oficijelni politiki približno uravnoteženi. Poruhrje in Lausanne sta točki, okoli katerih se ne suče samo francoska, temveč zapadno - evropska in deloma tudi severo - ameriška politika. Imel sem v teh razburjenja polnih dnevih večkrat priliko, razgovarjati se z intimnimi prijatelji mnogo imenovanega francoskega politika, g. Louchera-Ja. Razgovarjali smo se o namenih in ciljih (osebnega in oficijelnega značaja) njegovega londonskega potovanja. Toliko je sedaj ugotovljeno, da g. Louchera ni poteval v kaki posebni misli in da potemtakem tudi o kakem uspehu ali neuspehu ne more biti govora, kar je Bonar Law v svojih kratkih izjavah z vso jasnostjo potrdil.

Nekaj drugega: V širokih francoskih krogih se pojavlja nujna želja, da se reparacijski konflikt z Nemčijo reši mirnim potom. Mnenje tistih, ki so podpirali Louchera, je težnje v Angliji, gre za to, da bi bila uspešna pogajanja z Nemčijo mogoča le tedaj, če bi se zopet ustanovila enotna fronta zaveznikov. V nobeni okolnosti pa ne gre za diktat na naslov Nemčije. S tem bi se končalo nevzdržno stanje, da si upniki Nemčije medseboj niso na jasnem glede višine in načina odplačil, nadalje glede kontrole in sigurnosti. Louchera je danes morébiti edini človek v državi, ki ima enakovreden kot narodni ekonom in politik - poleg g. Poincarrea potrebno avtoriteto in zaslobo v parlamentu in narodu, da more dati inicijativo za razgovore in pogajanja v največjem stilu in jih dovesti k uspešnim zaključkom. V splošnem prevladuje tu mnenje, da se je njegova naloga šele pričela: svoj konec bo doživela onega, ne več oddaljenega dne, ko se bodo narodi Evrope znova vsedli k zeleni mizi, da sestavijo - bogati na štiriletnih, grenkih izkušnjah - statut, ki naj služi njih bodočemu sožitju kot smernica.

Kar se Francije tiče, je treba naglasiti, da je ne vzpodbujajo k naglici samo ogromne finančne težave. Stran-

ke se že mrzlično pripravljajo na splošne, parlamentarne volitve. Vedno jasneje se že opaža, da se bo odločilna borba bila med dvema velikima skupinama: med nacionalnim blokom (»bloc nationale«) in blokom leve. Izid te borbe, največje, ki se je kedaj poprej bojevala na volilnih bojiščih, bo odločilen za gospodarsko in politično bodočnost Francije. Razumljivo je, da stremita oba politična trusta za likvidacijo ogromnega reparacijskega problema, da bi tako dobila potrebno akcijsko svobodo in po možnosti kak plus v svojih bilancah.

Utrudljivo žoganje v turškem vprašanju je končal Kemal s svojim zadnjim odgovorom. Začenja se začetek konca. Za Francijo so največje važnosti gospodarska vprašanja. Politične difference (sem spada otok Castellorizzo in teritorialna, predvsem obojnega vprašanja) stopajo v ozadje. V tukajšnjih krogih je vzbudila Kemalova nota veliko pozornost, ker je - v nasprotju s turško zahtevo od 8. marca t. l. po ukinovit pogajanj s koncesionariji - naznanila, da so se taka pogajanja z raznimi koncesionariji že vršila in privedla do zadovoljivih sklepov. Začudenje je postalo še večje, ko se je večerj doznalo, da sta ameriški skupini Chester in Goethal že dobili koncesije, na katere ima neka francoska družba že iz leta 1914 predpravo, ker je vplačala precejšnjo aro. Prva posledica teh za Francijo neprijetnih okolnosti bo, da se bodo lausanske konference aktivno udeležile tudi Zedinjene države, Italija, Anglija in morda celo Rusija. Tako bi se s pritegnitvijo Japonske ustvaril aeropag veseli, katerega naloga se najbrže ne bi izčrpala samo z rešitvijo turškega vprašanja. Francoska vlada se dozdnevno pripravlja na diplomatska in gospodarska pogajanja v večjem obsegu. Tudi ne bo, kakor se je splošno mislilo, poslala samo dva izvedenca v Lausanne. Izmed polnočnih zastopnikov pride na prvem mestu v poštev francoski vrhovni komisar v Carigradu, general Pellé, ki je v imenu francoske vlade že protestiral v Angori proti ratifikaciji ameriških koncesij.

Svobodna cone v Solunu.

Izjava grškega ministra za zunanje zadeve.

»Politika« objavlja razgovor svojega sotrudnika z g. Aleksandrisom, ministrom za zunanje zadeve grške kraljevine.

Glede odnošajev naše kraljevine z Grško in glede svobodne cone v solunskem pristanišču je g. Aleksandris izjavil sledeče:

»Odnosaji so dobri, zelo dobri. Težav ni. Čeravno je treba rešiti še nekatere zadeve, je gotovo, da se bo to zvršilo. Jaz se bom sedaj predvsem podvizal z delom za likvidacijo vprašanja o vaši svobodni solunski coni. To vprašanje je nenavadno važno ne samo za vas, nego tudi za nas, ker bo naše veliko pristanišče oživelo in se pričelo razvijati čim bo ta konvencija podpisana. Upam, da bomo to v kratkem rešili, ker sem zelo blizu, da najdemo zanj primerno formulo. Precizirati morem, da bo ta zadeva hitro rešena in da bo konvencija zadovoljila obe državi.

Mi mnogo dolgujemo Srbiji in g. Pašiću, ki je velik prijatelj Grške in jo je vedno podpiral in zaradi tega smatram, da je naša dolžnost, da to zadevo

čimprej zaključimo. Naša dolžnost je, da v tem vprašanju damo neko vrsto posebne nagrade vašemu predsedniku vlade.

O zvezi med našo državo in Grško se je g. Aleksandris izrazil sledeče:

»To je zveza, ki je dobra, zdrava in koristna. Tudi grški narod, ki je izšel iz revolucije, je prepričan, da ne bo zveza nikdar prenehala, ker služi interesom obeh držav.

V tej zvezi vidim jaz osebno podporo svoji državi in radi tega želim, da se vaša država okrepi in napreduje. Naj se govori o vaših notranjih odnosih karkoli hoče, jaz vidim da je vaša država močna, krepka in da napreduje.

Vsi volilci, ki so glasovali za Narodno radikalno stranko, naj prijavijo v organizacijske svrhe svoje naslove glavnemu tajništvu NRS, Ljubljana, Wolfova ulica 1., I. nad. Krajevnim organizacijam, ki so to že storile, ni treba. Gl. tajništvo NRS.

Darujte knjige za koroško mladino! Nabiralnik pred Prešernovim spomenikom.

Iz prosvetnega življenja.

O ruski pesmi.

(Prolog h koncertu g. Balabana.)

Kakor mlada, stasita boginja se je oblikovala ruska pesem pod umetniškimi diletom velikega Puškina. Polna nežnih lepot, jedva slišnih melodij, belih noči, zvečane in brepenca, strastna in zopet pomirjena, ali vedno - lepa... Kdo se ni užival čarobnih slasti njegovega »Demona«, da ne bi vzkliznil: »Spoznal sem Te, Rusija sveta!

Danes bo pretresala naša srca pesem filozofa-umetnika iz Jasnjaje Poljane, ki je s presenečljivo preprostostjo vrgel v svet ideje o enakosti, ki so v pesmi in prozi nastopile svoj triumfalni pohod. In ta ideja je kmalu rodila svoje sadove; razmahnila je temelje starih družabnih skupin, povzročila najstrašnejšo vseh revolucij in vrgla svet v vrsto groznih prevratov, ki jim ne moremo dozreti konca.

Njegova pesem širi don kremoljskih zvonov. Ta don je pretresal svet... Ideja je preobrazila Rusijo v plajajočo kraljico-preganko. Merežkovski lo vidi v vzdihljajih, stezajoče roke k molitvi: »Ali je to zadnja grenka kaplja, ki mi jo je izpil iz kelha življenja? In potem se vrnem v narodje življenja, v valovje neznanih slasti, v veselje in jok... Zopet bom stopila na prestol, ovenčan z belimi lilijami.

Tri velike ženije ruske zemlje bomo danes slišali v izjavah našega priljubljenega pevca g. Balabana. Ruska pesem je izraz narodne duše, ki so jo večletni uklenili v vezano obliko. Vredna je, da jo pojejo pevci v slavospevih pod baldahinom, zakaj v njej je odvisit ideje, ki ni mogoče oblikovati, in to je Bog.

Ivo Mrak.

Dunaisko pismo.

L. R. Dunaj, 15. aprila.

Komedija, ki so jo bili uprizorili socialni demokrati v finančnem in proračunskem odseku, je končana in parlamentarni stroj drda zopet s polno paro naprej. V finančnem odseku so še socialni demokrati oblegali vsako carinsko postavko z neštevilnimi izpreminjevalnimi predlogi, sedaj pa niti ne ovirajo v izrednem kabinetnem svetu nobenih sklepov. Opozicija in večinska stranka reducirata sedaj v najlepši slogi posamezna ministrstva. Zdi se pa, da socialni demokrati niso zamerili dr. Seiplu njegovega govora v Inomostu, kjer je med drugim dejal, da odločno odklanja koalicio z »marksisti«, ako ne bi hoteli brezpogojno sodelovati pri sanaciji avstrijskega gospodarstva, kakor je bila utemeljena v ženevskem dogovoru. Po ženevskem programu je bilo treba reducirati število avstrijskih ministrstev od 11 na 8. Toda socialni demokrati so brezpogojno zahtevali nadaljno eksistenco vojnega ministrstva, ki ga je vlada nameravala spočetka spojiti z ministrstvom za notranje zadeve. Po dolgem mešetarnjenju so večinske stranke sicer pristale na zahtevo, ali kot protikoncesijo so zahtevale, da se vojno ministrstvo depolitizira. Sedaj naj bi naenkrat izginili civilni komisarji in vojaški sveti (Soldatenräte) iz vojnega urada? To je bil povod, da so stopili socialni demokrati v obstrukcijo.

Modri taktiki g. Seipla, ki gre svojo pot smoteno in brez nepotrebne naglice, je uspelo udeležiti sporazum, ki vodi tudi socialne demokratke iz ne-ljube zagate: število ministrstev se reducirca na 7. Zvezni kancelar prevzame po tej kompromisni rešitvi portfelj za zunanje in notranje zadeve ter za pravosodje. Tvorili bi le departemente v uradu zveznega kancelarja. To pomeni seveda obremenitev zveznega kancelarja, ki gre preko njegovih fizičnih sil. Ostala bodo pa sledeča ministrstva: finančne zadeve, trgovina, prosveta, socialno skrbstvo, poljedelstvo, in slednjič toliko ogroženo vojno ministrstvo. Izginilo bo prometno ministrstvo; posle prevzame generalni ravnatelj avstrijskih državnih železnic.

Civilne komisarje v vojnem ministru morajo odpraviti na ta način, da zavzame njihova mesta parlamentarna komisija z natančno odrejenim delokrogom in pooblastili. Vojaške svete nameravajo zamenjati z »zaupniki«. Sicer še to ni depolitizacija vojnega urada, ali že s tem je storjen dober korak naprej. Prvotni načrt vlade glede združitve vojnega ministrstva z notranjim uradom je bil generalnemu komisarju dr. Zimmermannu zelo po volji. Ker se je vlada spozumela z opozicijo na drugi bazi, se je mislilo na eventualne difference med njim in dr. Seiplom. Seveda more dr. Seipel mirno pokazati na sedanjo redukcijo, ki gre očividno dalje, kakor določa sanacijski program.

ATENTATSKI NAČRTI V LONDONU.

Iz Londona poročajo, da je neka tamkajšnja republikanska organizacija pripravljala celo vrsto atentatov, da pa se je policiji posrečilo priti zari na sled in jo preprečiti. Pri 27 osebah, pristajalnih angleške republikanske stranke, je policija izvršila hišne preiskave. Dve osebi sta bili aretirani, ker se je našlo v njunih stanovajih zelo obseževalni material.

Angleška republikanska stranka je pripravila vse potrebno, da že v prihodnjih dneh uniči v Londonu plinske in električne naprave, dalje da oprosti gotove osebe, ki so zapre v londonskih jeznihnicah in da izvrši več atentatov na vodilne osebe londonske politične policije.

stvo je storilo vse, da je bil zboru, žal le kratko odmerjeni čas nad vse prijeten in da je ostal vsem v najlepšem spominu. Koncert je pri polni in navdušeni čitalnici bil dvoran najčastnejši uspeh. Navzoč je bil tudi silovlat naš glasbeni nestor, prezaslužni naš Anton Foerster, katerega je bilo izročeno med koncertom cvetje. Silovlati stardšek se je ginjen zahvalil. Po njegovih besedah je zahtela cela dvorana in pevci z ravnateljem Hubadom vred. Vse točke programa so bile sprejete z videnim razumevanjem in pohvalo. Kot vedno je tudi topot svojčas na koncertnem odru prezirana narodna pesem žela največ uspeha. Namen medsebojnega razumevanja in spoznavanja naših ožjih potreb ter pravlavitve svojega jubileja, je Glasbena Matica na odlični način izvršila tudi v glasbo-ljubci, lepi metropoli Dolenjski.

— Komorni večer v Trzinu, Trbovljah in Celju. Iz krajev Julijske Benečije prihajajo poročila o uspehih, ki so jih želi tam naši »mladi«: Ivo Gabersčik, Stane Melihar, Anton Šubelj in Marij Kogoj — z njih izbranim programom. Tu v Sloveniji se vrše ti »Komorni večeri« v tork, dne 17. t. m. v dvorani meščanske šole Trzič, v sredo 18. t. m. v Trbovljah in četrtak 19. t. m. v mestnem gledališču v Celju. Opozarjamo občinstvo na te prireditve.

— »Kres« 2. številka ima sledečo vsebino: Ernest Tiran; Na praznik. Tone Seliskar; Čvar vojaških grobov. Angelo Cerkvenik; Mariška. Vladimir Solovjev; Krist je vstal Vinko Moderndorfer; Kmet je oral na dan treh žeblijev (Koroška narodna pripovedka). Joško Krošelj; Svobodni morilci. Sužnj. Culkovski; Hot hot smrti. Culkovski; Leonid Andrejev. P. Mulford; Materjalist in idealist. Afiorzem. C. K.; Pregled svetovnega delavskega celovadnega in športnega gibanja v II. polletju 1922. Kronika. — »Kres« izhaja nesečno in se naroča v upravi v Ljubljani, Židovska ulica št. 1. Celoletna naročnina znaša 50 Dja. — Priporočamo.

Proslava petletnice češkoslovaško-jugoslovenske prisrge zvestobe.

»Češkoslovaško - jugoslovenska lige« je priredila v veliki dvorani kazine v soboto zvečer slavnostno akademijo, da proslavi peto obletnico pomembnega dneva, ko je bil v Pragi položen temelj politični zvezi med Češkoslovaško in našo državo. Akademiji so prisostvovali zastopniki vlade in šefi posameznih oddelkov, odposlanci raznih kulturnih ustanov in pa zelo mnogobrojno narodno zavedno občinstvo.

Predsednik »Češkoslovaško - jugoslovenske lige« g. dr. Karl Triller je v svojem slavnostnem govoru očrtal predzgodovino te slovesne prisrge, ko je bila zlomljena Rusija in Ukrajina preplavljena s sovražnim vojaštvom, ko so Nemci ogrožali Francijo in ko si je skušala na jugu junaška srbska vojska zopet priboriti svojo okupirano domovino. Tedaj je sklical češkoslovaški narod v Prago svoje najboljšie može, da posvedočijo pred vsem svetom nezlomljivo voljo češkoslovaškega naroda do zmage in svobode. Pozval je tudi nas Jugoslovence, in tedaj je bil položen temelj politični zvezi med obema bratskima državama in skovano geslo: Zvestoba za zvestobo.

Nato je omenil osvobodjenje. Obe državi, Češkoslovaška in naša kraljevina sta vstopili v krog svobodnih držav. V teku petih let smo doživeli marsikako bridko razočaranje, zlasti Slovenecem in Hrvatom je bila zadana globoka rana, zasuzenje pol milijona naših

bratov. Pa tudi za te bo prišel dan vstajenja. — Položaj naše domovine sicer še ni tak, kakršnega bi si mi želeli. Toda malodušnost bi bila tu odveč. Tudi tu nam kliče bratska Češkoslovaška, kakor pred petimi leti: »Kvišku srca.« Svoj govor je g. predsednik končal z besedami: Ave, ti naša domovina, v imenu onih, ki so umrli za to, da ti živiš. Salve, zvesta njena zaveznica, Češkoslovaška! Zvestoba za zvestobo v sreči in nesreči.

Občinstvo je dalo duška svojim čutom z viharnim odobravanjem.

Nato je članica naše opere, gđc. Ljubica Šfiligovejva krasno zapelala ario Roze iz Smetanove opere »Tajemství« in pa ljubko »Počitek pod gorom« od Škerjanca. Občinstvo se ji je zahvalilo z burnim aplavzom, v imenu lige pa ji je g. dr. Brilej izročil šopek.

Za njo je zapel operni pevec g. Julij Betetto ario lečarja iz opere »Dalibor« in Čajkovskega: »Kdor sam mre koprneč«. Navdušeno občinstvo je pevcu izrazilo svoje priznanje z aplavzom, ki ni hotel ponehati, dokler ni g. Betetto zapel še balado »dva grenadirja«. Tudi s to pesmijo je naš umetnik navzoče očaral. Končno je še recitiral g. prof. dr. Burian Svatopluka Čekca odo: »Slovanska hymna«. Akademijo je zaključila prav prisrčna prosta zabava s plesom. Gostom pa so pri buffetu neumorno stregle narodne dame v jugoslovenskih in češkoslovaških narodnih nošah.

Don Sturzo in Mussolini.

Govor, ki ga je imel tajnik italijanske ljudske stranke don Luigi Sturzo na turskem kongresu, in dejstvo, kako je verčina ta govor sprejela, pokazujeta, da italijanska ljudska stranka ne mara kreniti »na desno«. Ali je storila to v zavesti, da stoji že itak preveč v smeri proti desnici? Ali morda iz nezaplavitosti napram fašizmu? Don Sturzo ostane, kjer je bil. Izvleček iz njegovega govora je ravno tako nevažalen kot nepotreben. Besede, ki jih je mož rabil, so služile samo enemu namenu: vzelo so ostrino odgovodi g. Mussoliniju.

Natančneje nam razlaga to razmerje Polverelli v fašistovskem organu »Popolo d'Italia«. V članku »Govor sovražnika« očita Polverelli tajniku ljudske stranke, češ, da je z nezasišeno lahkomišelnostjo utajil nekaj, o čemur bi mogle pričati celo »babnice« v poslopju parlamenta: socialistično-katoliški konkubinat v času, ko je bila v Italiji še rdeča barva adut. V bistvu se je uprl don Sturzo proti nacionalnemu, fašistovskemu izpovedanju in proti vladi g. Mussolinija. On se brani podpisati dela, ki so bila izvršena za vladavine g. Mussolinija. Katoliška ljudska stranka naj stoji ob strani, da bi dobila alibi za mišično bodočnost, v kateri bi Don Sturzo reševal — po padcu fašizma — Italijo pred anar-

hijo. Na vprašanje »Kaj sedaj? Izdaja Polverelli, kakor je bilo pričakovati, bojno parolo. Don Sturzo razvija zastavo parlamentarnega vladanja izračuneno v trenutku, ko naglašajo fašizem vedno ostreje — diktatoru. Po polomu rdeče internacionale — tako pravi Polverelli — vrvanava don Sturzo belo internacionalo. »Popolo d'Italia« dvomi celo o Sturzovi udanosti do temeljnih načel njegove cerkve. Don Sturzo zanikuje imperij in s tem zgodovino katolicizma, on zanikuje rimski in krščanski imperij Konstantina Velikega, on zanikuje imperij Danteja. Kdo hoče dolgih procedur s takim duhom? Don Sturzo je nevaren mračnjak, majhen sicilijanski duhovnik, ki hoče Italijo naprtili parlamentarne intrige. Če se narodni katoličani v zadnjem hipu ne orjentrirajo, bo nastal po zaslugi gosp. Sturza po vsej Italiji protiklerikalni veter.

Z drugimi besedami: grožnja s koli in kamenjem. Vprašanje je, kake konsekvence izjavljaja iz tega Vatikan. Katere taktike se bo oprijel, da se izogne nevarnosti, s katero računa cerkev ne samo v zadnjem času? Proti volji cerkve se don Sturzo v Turinu gotovo ni odpovedal Mussoliniju. Grožnja s kulturnim bojem ni preveč resna.

Dnevni red sveta Društva narodov.

Zasedanje sveta Društva narodov prične danes, v tork, dne 17. aprila. Na tem zasedanju se bo razpravljalo o celi vrsti aktualnih mednarodnih vprašanj.

Politični oddelek Društva narodov bo razpravljal pred vsem o pritožbi Madžarske proti Romuniji radi eksproprijacije nepremičnin, ki so bile last onih prebivalcev v Romuniji, ki so optirali za Madžarsko. Nato bo ta oddelek Društva narodov razpravljal o pritožbi Bolgarske nad gotovimi grškimi odredbami v Zapadni Trakiji. Nadalje se bo razpravljalo o bolgarskem predlogu, da naj se prenese kontrola Bolgarske v voljskem oziru na svet Društva narodov, ker je po mnenju Bolgarske odveč, da bi se postavil garantjski komite, kajti Bolgarska je zadostila vsem svojim obveznostim, ki so voljskega značaja in ki izvirajo iz mirovne pogodbe. Za tem prid na vrsto ureditev meje med Češkoslovaško in Madžarsko v rudarskem okrožju Salgo-Tarjan.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama:

Torek 17. aprila: Koncert opernega baritonista Aleksandra Balabana. Izven.

Sreda 18. aprila: Črešnjav vrt. Red E.

Četrtek 19. aprila: ob treh popoldne: Za pravdo in srce. Dijaška predstava po znanih cenah. Izven.

Petek 20. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. Red D.

Sobota 21. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. Red A.

Nedelja 22. aprila: ob treh popoldne: Kraljestvo dobrote in ljubezni. Mladinska predstava. Prireditve gojencev »Mladinskega doma«. Izven. — Zvečer ob osmih: Revizor. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. Izven.

Ponedeljek 23. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. Red B.

Opera:

Torek 17. aprila: Čarostelec. Red B.

Sreda 18. aprila: Janko in Metka. Red D.

Četrtek 19. aprila: Seviljski brivec. Red A.

Petek 20. aprila: Jennfa. Red E.

Sobota 21. aprila: Rigoletto. Red B.

Nedelja 22. aprila: Janko in Metka. Izven.

Zahtevajte v vseh javnih lokalitih JUTRANJE NOVOSTI!

Zapiski.

KAKOR KRIČIŠ V ŠUMO, TAKO TI IZ NJE ODMEVA.

»Slovenec« je strašno jezen, da so začeli nekateri beograjski listi, zlasti »Balkan« in »Tribuna« pisati strastno in brutalno proti »Slovincu« in proti SLS sploh. Naj vzame na znanje, da je to čisto prirodna reakcija, ki jo je izzvalo pisanje »Slovenca« in njegovih tovarišev. Kar je bilo pred vojno in med vojno, naj ostane odpuščeno. Toda od konca vojne je »Slovenec« dan na dan bruhal toliko laži in psokv na Narodno radikalno stranko, da je v resnici v prvi vrsti sramota in žalostno izpričevalo nizkega stališča kulture onih krogov, ki so za pisavo »Slovenca«, »Straže«, »Domoljuba«, »Gospodarija« itd. odgovorni. Ali misli »Slovenec«, da ima on neke vrste privilegij za laganje in psovanje? Kakor kričiš v šumo, tako ti odmeva iz nje. Pisanje »Balkana« in »Tribune« ni niti senca tega, kar dela dan na dan »Slovenec«. Ako bo nadaljeval na ta nesramni način, bo tudi na drugi strani vihar postajal vse večji in za posledice bo odgovoren »Slovenec«, oziroma oni, ki zapovedujejo urednikom, da morajo tako pisati.

— Nedeljski »Slovenec« prinaša iz Novega mesta izpod peresa kateheta dr. Azmana dopis, v katerem smeši NRS na Dolenjskem. Dopis ni niti najmanj stvaren, celo popolnoma lažljiv, je, kar pa ni čuda, ker poznamo klerikalne metode. G. doktorju Azmanu na gre v glavo, da obstoja v Novem mestu tajništvo naše stranke, doslej je namreč eksistiralo samo tajništvo Ezelesa, je tukaj tedaj konkurenca! Če se že sedaj tako repenčijo gospodje novomeški klerikalni veljaki, kako se bodo šele takrat, ko bodo videli, da je prodrla ideja NRS v zadnjo gorsko vas na Dolenjskem, kjer so doslej lahko nemoteno ugajali svoje demagogije!

POLET OKOLI ZEMLJE.

London, 16. aprila. (K) Iz Lisabone poročajo, da se letalca Cominhao Cabral, ki sta poskušala s hidroplanom preleteti Atlantski ocean, bavita s pripravami za polet okoli zemlje. Uporabiti hočeta pot, po kateri je potoval Maralho.

Dnevne novosti.

Našim naročnikom in čitateljem!

Uvažujući vedno večje število naših stalnih naročnikov smo sklenili, da razširimo in izboljšamo vsestransko »Jutranje Novosti« tako, da bodo naši naročniki in čitatelji zadovoljni v vsakem oziru.

Čitatelji »Jutranjih Novosti« so brez dvomno opazili, da smo v zadnjem času izpopolnili poročevalsko službo iz inozemstva. Pridobili smo v skoraj vseh evropskih prestolnicah stalne dopisnike, ki bodo informirali naš dnevnik iz prvih diplomatskih in političnih virov. Nadalje pridobivamo v to tek.

Tudi poročevalsko službo iz Beograda, ki je bila že do sedaj prvovrstna in edino zanesljiva, smo izpopolnili tako, da bodo naši čitatelji točno, vestno in zanesljivo informirani o vseh večjih dogodkih našega državnega življenja.

Pridobili pa smo tudi poročevalce v vseh večjih krajih naše ožje domovine. Nadalje smo pridobili stalne domače sotrudnike-strokovnjake na političnem, znanstvenem, umetniškem, gospodarskem in socialnem polju.

Naše redne priloge, ki so že do sedaj vzbujale izredno zanimanje in uvaževanje, bomo še izpopolnili in povečali.

Skrbeli bomo, da bo naš dnevnik vsebinsko in tehnično nadkrilil vse jugoslovanske časopise.

Da se to zgodi čimprej in v polnem obsegu, bomo prijetna dolžnost narodno-zavrednega in naprednega slovenskega občinstva.

Uredništvo in uprava »Jutranjih Novosti«.

— Našim čitateljem. V današnji in jutrišnji številki »Jutranjih Novosti« ponatise nadaljevanje romana »Akt št. 113«, ker je zadnjič pomotoma izostalo par odstavkov.

— Radi preoblike gradiva smo bili prisiljeni, v današnji številki izpustiti več zelo aktuelnih gospodarskih člankov in mnogo najnovejših vesti ter jih odložiti za prihodnje številke. Prosimo naše cenjene naročnike in čitatelje, naj to uvažujejo.

— Odlikovanja inozemskih državnikov. »Službene Novine« prinašajo ukaz, s katerim je odlikovan z redom Karadrdjeve zvezde I. stopnje, predsednik italijanske vlade, g. Benito Mussolini. Ta red imajo samo največji državniki, pri nas samo predsednik vlade g. Pašić. Z istim ukazom so odlikovani z redom Belega Orla I. stopnje g. Luigi Facta, bivši predsednik vlade, Carlo Schanzer, bivši minister za zunanje zadeve, grof Fulco Tosti di Valminuta, bivši državni podtajnik ministrstva za zunanje zadeve, Salvatore Contarini, generalni tajnik ministrstva za zunanje zadeve in Ernesto Vasalo, državni podtajnik ministrstva za zunanje zadeve. Razen njih je odlikovanih tudi več italijanskih uradnikov iz ministrstva zunanjih zadev.

— Ustanovitve nove delavske stranke. V nedeljo se je v Delavskem domu na Turjaškem trgu v Ljubljani ustanovila »Nezavisna radniška partija«, kateri pripadajo razni Zorjati in Lemeži. V njej je zastopana najskrajnejša levičarska in stoli pod komando Beograda. Dozdeva se, da skuša delavstvo rešiti in izboljšati svoj gospodarski položaj z osnovanjem političnih delavskih organizacij, kajti ta stranka je že devet delavska stranka. Kakor izgleda, je prišla iz Moskve nadaljna denarna podpora.

— Nov list v Ljubljani. Kakor smo informirani, prične v kratkem izhajati v Ljubljani tednik »Glas Svobode«, glasilo »Nezavisne delavske stranke Jugoslavije«. Izdajala ga bosta Hublj. občinski svetnik Vidmar in železničar Pavlič.

— Angleški fond za Srbe. Vdova Lady Markam je predala našemu londonskemu poslanstvu vsoto 7714 liver šterlingov za ustanovitev fonda, ki se bo nazval: »Fond ser Artura Markama I. zavezniških ranjenecov za ranjene srbske vojaške«. Naš poslanik v Londonu se je zahvalil v imenu vladne kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— Jubilej češkega novinarja. Te dni slavi g. Antonin Zalu, senjor češkoslovaških novinarjev v Slovaški in urednik »Slovenske politike« v Bratislavi, 70letnico svojega rojstva. V svojem novinarskem življenju se je vedno zanimal za življenje in razmere ostalih Slovanov, predvsem pa so ga zanimala zadeva južnih Slovanov.

— Institut za psihologijo in pedagogijo. Z naredbo pokr. uprave v Zagrebu je bil poleg višje pedagoške šole v Zagrebu ustanovljen tudi institut za psihologijo in pedagogijo. Institut bo imel poseben oddelek za splošno psihologijo.

— Imenovanja v službi. Za višja gradbena svetnika v VI. čin. razr. sta bila imenovani pri gradbeni direkciji v Ljubljani inž. Jaromir Hanuš in Julij Hilbert.

— Apel na slovensko gostoljubnost! Pevski zbor poljskih akademikov iz Lwowa priredi v soboto dne 28. aprila koncert z bogatim sporedom poljskih narodnih pesmi. Poljski potujejo po celi Jugoslaviji in si hočejo ogledati tudi Ljubljano, da spoznajo na svojem poučnem potovanju ves naš narod po bližje. Beograd jim pripravljajo prisen sprejem kakor se spodobi slovenskim gostom-bratom. Ljubljanska akademska omladina apelira na našo zavedno javnost, da ne zaostane v nobenem oziru za Beogradom in da jim priredi kar najbolj prisen sprejem. Prosimo vse one, ki bi mogli sprejeti vsaj po enega ali dva poljske akademike za dva večera na stanovanje, eventualno tudi na hrano, da blagovolijo to javiti na naslov »Društva prijateljev poljskega naroda« (Slomškova ulica št. 7). Nastančeljski program se objavi. Naša Glasbena Matca jim aranžirajo koncert in upamo, da se bo izjavil omenjenih društev našel prijazen odgovor v naši javnosti.

— V tedenskem »Jutru« si je ljubezljivi gospod XX izposodil mojo šifro A. B. iz »Jutranjih Novosti«. Naj mu povem, da on še kljub temu ni in nikoli ne bo A. B., pa da pokliče tudi tri »Orjune« na pomoč. Srečno! A. B.

— Spomenik češkemu generalu Stefa-niku. V Vajnorju blizu Bratislave bodo v kratkem odkrili spomenik pokojnemu generalu dr. M. R. Stefaniku. Načrt za spome-nik je izdelal arhitekt Dušan Jurkovič. Spomenik bo svečano odkrit dne 5. maja t. l. Odkritju bo prisostvoval predsednik repu-blike z nekaterimi ministri.

— Dr. Vukašin Marković, znan zdrav-nik iz Rusije in vodja odmetnikov, se na-haja po poročilu ministrstva za notranje za-deve na Dunaju, da bi na ta način stopil v ožje stike z moskovskimi predstavniki.

— Odkrita komunistična propaganda. V četrtak so v Sarajevu slučajno odkrili tajno komunistično propagando. Finančni organi so namreč pregledali neko trafiko. Pri tem so našli na dva zavoja komuni-stičnih brošur, ki so prišle z Dunaja. Na-slovljene so bile na nekega diurnista po-krainjske uprave, ki je živel z dotično tra-fikantino v ljubezenskem razmerju. V za-voju je bilo pismo, ki pravi, da se morajo brošure izročiti komunističnemu voditelju Perliću.

— Avtomobilisti, pozor! Županstvo ob-čine Ježica je dalo v soglasju z gradbenim ravnanstvom iz zdravstvenih in varnost-nih razlogov postaviti ob vseh vhodih v ob-čino opozorilne deske, iz katerih je razvid-no, da je vožnja z avtomobilom skozi občino Ježico s hitrostjo nad 15 km na uro pre-povedana.

— Razpis služb poklicnih gasilcev. Mestni magistrat ljubljanski bo vzel v služ-bu poklicnega gasilstva več moči. Kdor re-flektira na službo, naj vloži prošnjo na mestni magistrat. Pravico do službe imajo do 30 let stari, krepki, samski rokodelci (mizarji, tesarji, ključavničarji, mehaniki). Pogoj za sprejem se izvedo v gasilskem uradu v Mesnem domu.

— Izvrševanje elektrotehničnih na-prav. Ker se še vedno pojavljajo slučaj-i, da izvršujejo elektrotehnične naprave ne-koncesionirane in zato neuporabljene osebe, opozarja Gradbena direkcija v Ljubljani, kot nadzorna oblast pri gradnji električnih naprav, podjetnike in tozadev-ne interesente v njih lastnem interesu, da pri oddaji v to stroko spadajočih del stro-go pazijo na usposobljenost in upraviče-nost prevzemalca. Zgoraj navedena dela naj se oddajo le osebam, ki se izkažejo za ta dela upravičene s koncesijsko listino. Pripominja se še, da ne sme upravičene-cu za izvrševanje koncesije za nizko nape-tost izvrševati dela na napravah za visko-ko napetost. To se objavlja radi tega, da se prepreči nesreče povzročene po ne-strokovnjaški in ognjevarni izvedbi elek-tričnih naprav.

— Rop na Cesti na južno železnico v Ljubljani. Dne 15. aprila zvečer se je pri-peljal ob pol 12. uri z gorenskim vlakom iz Lesca čevljarški vajenec Josip Stergar na Martinovo cesti št. 18. Na kolodvoru se mu je pridružil neznan slabo oblečen možki pod pretezo, da gre tudi on v Vodmat. Pred Ranzingerjevem skladiščem pa je ne-znaneč dečka pograbil in mu iztrgal iz že-pa črno usnjato listino, v kateri je imel fant 550 Din denarja. O roparju nimajo še nobene sledi.

— Prijel razgrajč. Na Sv. Petra cesti so prijeli razgrajčarja Zdravko Ranta. Mo-ž je pijan nadlegoval in zmerjal goste v go-stilni Pua, vsled česar ga je vrgel gostil-ničar na cesto. Ob prijli aretacije je na-padel stražnika, mu raztrgal vrvice in po-škodoval suknjo, toliko, da ima stražnik precejšno škodo. Odpravili so ga v poli-cijsko hišnico.

— Vlomilec v Mokronogu. Pri notarju Demšarju je vlomil neznan tat, ki je no-tarja popolnoma okradel. Podrobnosti o vlomu še niso objavljene.

— Zaprl so zoboteknika Rudolfa Da-merana iz Langenberga pri Berlinu. Na po-liciji je mož priznal, da si je samostano prisvojil 550 Din, katere mu je plačala v odstotnih gospodarja Palovca neka gos-pa iz Trsta, za popravilo zob. Palovec je bil o posetu te gospe pisмено obveščen, češar pa Dameran ni vedel in je nasadel. Da-meran pravi, da si je pridržal denar v po-trebi, ker baje z malo plačo ne more iz-hajati. Pri hišni preiskavi niso dobili nobenega denarja več.

— Sam se je izdal. Delavec Ivo Sli-vič, doma iz Soteske v Bosni je prišel te dni iz šestmesečnega zapore v Ljubljani. V neki gostilni v Medvodu je pripovedoval, da ne bo več delal, marveč da gre z nekim tovarišem v Bosno. Ta tovariš ima skrito še precejšno množino raznega blaga, bilo ukradeno v skladišču vojaške intenden-ture v Seutepeterski vojašnici. Ta tova-riš ga je povabil v zaporu, da mu pomaga spraviti to blago v Bosno, kjer ga bodeta prodala in začela dobičkonosno tihotap-stvo s tobakom v Italijo. Preiskava je ugo-tovila, da res manjka še veliko blaga, ki je bilo ukradeno v omenjenem skladišču.

— Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je bilo ukradeni iz pisarne skladišča temno-modre uradniški plašč, enaka blaza in čep-ca, vredno 14.000 kron.

— Izgnali so za dobo 5 let iz naše dr-žave trgovskega pomočnika Franca Kafer-ja od Sv. Kungote, ki je prestal dve leti težke ječe radi hudoodelstva v lomu.

— Nesreča. Zidar Alojzij Jančar iz Hovogore je padel v Sp. Šiški na Slovenski cesti iz 5 m visokega zidarskega odra in se je težko poškodoval. Odpeljali so ga na lastno prošnjo domov.

— Zahtevate brezplačni flustrirani ce-nik »Karo-čevljev«, ki je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjenje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

— Čevlje kupujte od domačih tovarn trdke Peter Kozina & Ko., z znanko Pe-ko, ker so isti priznani najboljši in najce-njejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Žena pobila s sekro svo-lega moža.

Radovljica, 15. aprila.

Pr tukajšnjem okrajnem sodišču se je javila posestnikova žena Neža Janc iz Dor-ske vasi med Radovljico in Begunjami in povedala, da je v mesebojemnem prepiru vdrla na pod in pobila s sekro svojega moža. Udarila ga je trikrat s sekro po gla-vi in mu razbila lobanjo tako, da je mož obležal mrtev. Žena je v svrhu preiskave se v radovljiških zaporih, moža pa so več-raj po izvršeni obdukciji pokopali.

Podrobnosti o umoru pričobimo po iz-vršeni preiskavi. Med domačini velja Neža Jančeva za jako hudo ženo, ki je imela ba-je težke prepire že tudi s prvim možem, o čemer so se svoječasno širile po okolici različne govorice.

— Celjske vesti. Ciril-Metodo-va ženska družnica v Celju priredi dne 10. maja, v slučaju slabega vre-mena 13. maja, koncert v mestnem vrtu ter obenem cvetlični dan. — Ferija In-Savez priredi v nedeljo dne 22. aprila v Celju cvetlični dan F. S. V Celju je lansk-ko leto prevzel težko nalogo, da uredi v naših planinah Kocbekovo koč, kamor naj se zateka naše dijaštvo v poletnih. — Jedna šola celjskega Sokola se je pričela v soboto 14. t. m. v društveni te-lovalnici. Razpored obsega predvsem gra-divo za izpit pri župni tekmi 1923. Obisk je obvezen za članstvo do 26. leta. — Pri okrajnem sodišču v Laškem je zaprt neki Anton Zupan rojen l. 1897. v Kozjem ter pristojen v Podsedro. Isti je sumljiv tatvine dveh ženskih bluz, l žen-skega predpasnika in drugih stvari. Zupan se zagovarja, da je te stvari kupil od ne-kega kmeta na cesti med Celjem in Vo-jnikom. Ker se sumi, da so stvari ukradene, se išče ev. oškodovanca. — Aretirani doktor. Orožništvo je v Ljubli pri Pe-trovcih aretiralo dr. Emanuela Friedricha, kateri je osumljen, da je izvršil več tatvin. Oddan je v zapore okrožnega sodišča v Celju. — Policijske vesti Radi po-skušne tatvine je bil aretirani Slavko Pov-šek, pekovski pomočnik pri Vošnjaku v Celju. Ob prijli požara se je hotel okoristi-ti z nekaterimi stvarmi. — Marijo Klenov-šek iz Dola je aretirala policija, ker je ho-tela okrašt v celjski javni bolnišnici neko sobolnico. — Marija Polž, false Herman, baje rojena v Gradcu in tja pristojna, je bila aretirana, ker je v bolnišnici v Za-grebu pokradla nekatere stvari in okradla tudi neko svojo znanko istotam. — Radi vlačganja sta bili aretirani Majhen Ana, pristojna v Gornjo Pristavo pri Ptuj, ter Meljzer Filomena, rojena in pristojna v Ma-ribor. Oddani sta bili okrajni sodnji.

— Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje ustno dražbo za vzdrževanje enkratne dopolnanske dostav-ljalne vožnje (razen nedel) pri pošti v Ce-lju. Dražba bo dne 10. maja t. l. ob 10. uri dopoldne pri mestnem magistratu v Celju. — Renoviranje cerkve sv. Jo-žefa. Krasno ležeca cerkev sv. Jožefa nad Celjem se te dni renovira od zuna, da bo tudi zunanje stanje odgovarjalo notran-jim lepoti cerkve. Ta cerkev je bila sezidana leta 1680. kot volivna cerkev proti takrat razsajajoči kugi v Celju. Renovirana je bila doslej dvakrat, zadnjič leta 1825. — Celjska požarna bramba je prešla od tir-me »Ekspress, d. d. v Zagrebu« ognjeasne-ročne aparate v komisijo. Aparati so mo-derni in prekašajo vse enake dozdajne iz-najbe. Občinstvo se opozarja na ugodno pri-ložnost in se mu priporoča nakup teh aparatov z ozirom na zadnji požar v na-šem mestu. Preizkušnje prevzema prost-ovoljna požarna bramba. — Umrl je v Trubarjevi ulici zasebnik Ivan Grenka v 70. letu starosti. Umrl je bil svoječasno mesar in gostilničar v Celju. — Cin-karna v Gaberju podvzame v bodo-čem času svoj obrat v novem obsegu. Do-zadnjih dni je bila cinkarna opravljana od ministrstva za šume in rude. Ministrstvo so je oddalo sedaj Slovenski banki v Za-grebu in srbski trgovski banki v Skoplju. Država ostane tudi še nadalje soudeležena na obratu s 33%, dočim ste obe banki pre-vezeli 67%. Minister trgovine je že potrdil pravila nove družbe, katere začetni obratni kapital znaša 3 milijone dinarjev. — V mestnem gledališču so nam v so-boto zvečer priredili naši vrli igralci pred-ložbo g. Kralja iz Ljubljane dve enodejani-li in sicer »Don Pietro Carnos« ter »Eden iz-med poštenih«. Gledališče je bilo tudi to pot polno občinstva in igralci so svoje vlo-gre dobro rešili. — V soboto popoldne je v veliki dvorani Narodnega doma priredi-li naraščaj Sokolskega društva v Trbovljah mladinsko igr »V kraljestvu patkove«. Kljub temu, da je bil čisti dobi-ček igre namenjen zgradbi Sokolskega do-ma v Trbovljah, je bila predstava bolj slabo obiskana. Temu pa je precej vzroka pripisovali, ker se je igra vršila ob ne-ugodnem popoldanskem času. Igralo se je dobro. — Vsled deževja minulih dni je vo-dovje pri nas močno naraslo. Voglavina je na nekaterih mestih tudi izstopila iz svoje struge, ter se razlila na polja in travnike. — Mleka je na celjskem trgu zadnje dni manj na razpolago.

— Mariborske vesti. Drugo preda-vanje polkovnika Filipovića o vesolstvu, ki ga je imel v soboto v mali kazinski dvorani je bilo kakor prvo izredno zanimivo. Sloves predavatelja je privabil številno občinstvo, ki je z napetostjo sle-dilo izvajanjem govornikovim ter ga nazra-dilo z zasluženim pohvalo. — Čuden sa-momorilen kandidat je Alojzij V., stanujoč v Pesmiškem dvoru. V soboto je imel pripravljen prav meglezen stanju do-mov. Tam je ženo odpravil s tem, da ji je rekel, da se bo ohešil. Zaprl se je v svojo sobo in umoknil. Žena je v strahu obvestila rešilno postajo, ki je tudi res prišla na lice mesta in s silo odprla vrata moževe sobe. Tam pa so našli Ljokca mirno spavaljo-ega v postelji. O kakem samomorilnem na-menu seveda ni vedel ničesar. — Mestni magistrat je v profilaktično obrambo zoper osepnice sklenil sestaviti natančno evidenco vsega cepilnega prebivalstva. Zato bodo prihodnje dni prešli hišni po-sestniki pole, v katerih bodo morali nave-stiti vse stanovalce v hiši. Stanovalci bodo ob tej prijli morali izročiti tudi dokaze, da so cepljeni. Prebivalstvo se obvešča že se-daj, da si mora pripraviti spričevala, ker se bodo popisovalne pole pobrale po 48 urah. Kdor ne more predložiti dokaza, da je ce-pljen, se smatra za necepljenega. — Poli-cija je ustavila 10letnega Šolarja Franca Novaka iz Limbuša pri Mariboru, ki je iz žalosti, da mu je mati umrla, po-begnil od svojeve in prebil več dni na cesti. Deček je trdil, da je z materino smrtjo iz-gubil vsako zavest in da ni vedel, kam naj bi se obrnil. Bil je izročil tukajšnji dr-žavni dežji stanici. — V nedeljo dopoldne je bil v Narodnem domu občni zbor »Slovenskega obrtnega dru-štva« v Mariboru, katerega se je od 250 društvenih članov udeležilo približno 50. Po otvoritvi zboru po predsedniku Francu Novaku je podal tajnik Kenda poročilo o delovanju društva v prošlem letu. Imetje je koncem leta 1922 znašalo 114.395 kron. Odhodu je bil podeljen absolutni, naka so se vršile volitve, ter je bil izvoljen veči-na dosedanj odbor. Po volitvah je sledila debata; nato je bila sklenjena resolucija, v kateri obrtniki, vključeni v »Slovenskem obrtnem društvu«, protestirajo proti temu, da zastopniki delojemalcev vstrajajo brez-pogojno pri zahtevi osemurnega delavnika, ki škoduje razvoju obrti in ovira njen raz-mah in napredek. Obrtniki zahtevajo, da se v naši državi, ki je dela tako potrebna, ne skrajšuje delovni čas.

Sokolski vestnik.

— Sokol Ljubljana priredi, pričeni s četrtkom tega tedna, ciklus predavanj o programu, zgodovini in organizaciji Sokol-stva ter predavanj o naši državi in zgo-dovini našega trojednega naroda. Predava-nja se bodo vršila ob četrtkih na galeriji v Narodnem domu, pričeni vsakokrat točno ob pol 21. uri. Prvo predavanje ima v četrtak, dne 19. aprila 1923, ob pol 21. uri, br. E. Gangl in sicer o »so-kolski ideji«. Bratje, sestre in naraščaj, udeležite se polnoštevilno sokolskega pro-svetnega dela! Zdravol! — Predsednik pro-svetnega odseka.

Iz društvenega življenja.

— Pevsko društvo »Slavce« v Ljub-ljani prične s 1. majem 1923, zopet z rednim poukom v pevski teoriji, v svojih društve-nih prostorih v Narodnem domu. Dostop imajo mladenci od 17. leta nadalje in mla-denke od 15. leta, ki imajo veselje do petja in glasbe. Vpisovanje se vrši: za mladence vsak torek in četrek od 7.—8. ure zvečer, za mladence vsako sredo od 7.—8. ure zve-čer v društvenih prostorih; Narodni dom l. nadstropje levo »Slavce«. Pouk v pevski teoriji je brezplačen.

— Društvo majomnikov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja odborova seja v sredo, dne 18. t. m. ob 20. uri v ve-liki dvorani Mestnega doma. Društvena pi-sarna daje članom dnevno od 18.—20. ure informacije Sv. Petra št. 12, priilčno desno.

Sport in turistika.

Nedeljske tekme v Ljubljani.

— Primorje: Hermas-Slovan 1:1 (0:1). Pri nedeljskih tekmah v korist otupljeskega fonda so nas kombinirana moštva prav pri-letno iznenadila s svojim lepim nastopom. Videli smo lep napredek naših manjših klub-ov, med tem ko naša vodilna kluba Ilirija in osobito pa Primorje, vsled omaloževa-nja celotne prireditve nista pokazala tega, kar smo od njih pričakovali. Primorje, ki je nastopilo z rezervami mesto Balnica, Maica, Vrandiča in Windischea ter v slabi razpostavi je temu primerno tudi slabo igralo in napravilo s svojim besedičenjem in omaloževanjem igre slab vtis. Vodstvu kluba bi priporočali, da take nedostatke, ki jemljejo klubu ugled, resno in temeljito od-pravi. Kombinirano moštvo Hermas-Slovan je ugažalo s svojo discipliniranostjo in je mestoma prevedlo prav lepo igr. Sicer pa je bila tekma prav vsakdanja, tehnično ne-popolna in brez napetih momentov. Igra prvega polčasa je kljub rahli premoči Pri-morja bila odprta in kombinirano moštvo je doseglo tik pred pavzo vodilen gol. V drugi polovici pa je prešlo Primorje v večjo pre-moči, sicer izenačilo že v prvih minutah po Birsi, ali vsled preje označenih hib ni mo-glo doseči rezultata, ki bi odgovarjal. V moštvih sta bila dobra oba srednja krilca in pa vratarja. Sodnik g. Hus izvršten. Branilec Bragar je izval pred tekmo mučen in obžalovan vreden incident, ki ga obsoja-mo in upamo, da se kaj takega ne dogodi več.

Ilirija: Jadran-LASK 3:1 (1:0). Veliko lepša in prijetnejša je bila ta tekma, ki se je vršila na Igrišču Ilirije. Igrana je bila v prav prijetnem tempu in stilu, kljub temu, da je Ilirija, ki je nastopila z dvema rezerva-ma, igrala brez volje in z nezanimanjem, kar se je močno opazilo. Polno živavosti in elana pa je bilo moštvo Jadran-Lask, čigar glavna opora sta bila oba branilca Pečnik in Buljevič. Oba sta prav dobro rešila da-no nalogo. Krilci so bili tudi popolnoma na mestu.

Napadalni vrsti pa delo ni šlo gladko od rok. Srednji napadalec Hartman je sicer lepo delil žoge in peljal furward naprej, ni pa našel dobrega razumevanja pri svojih spolkah Martinaku in Zomerju. Kriko Jam-nik je boljši kot je bil v nedeljo. V prvem polčasu je bila igra popolnoma odprta in gol, ki ga je dobilo kombinirano moštvo, je bil vsakekor ubranljiv. V drugem polčasu pa je Jadran-Lask prešel celo v premoči in Ilirija je le malokrat prišla pred nasprotni-kova vrata. Medtem ko neodločna napa-dalna vrsta kombinirane moštva ni izra-bila situacij in položajne premoči, je Ilirija uveljavila svojo rutino takrat, ko je prišla pred vrata in nadaljna dva gola sta sedela v mreži. V moštvi Ilirije je igral kot srednji napadalec njen trener Janušek, ki je sicer izvršten tehničar in taktičar, nima pa pro-dorne sile. Sodil je g. Betetto precej po-vršno. Obisk občinstva pri obeh tekmah malenkosten.

— Kranj. Rezerva ljubljanskega S. K. Slovan je podlegla v nedeljo v Kranju tam-kajšnjemu S. K. Korotan s 2:1.

— Celje, 15. aprila. Vsled slabega vre-mena je bila revanša medmestna tekma Celje: Maribor odpevdana.

— Zagreb. Dunajska Vienna, ki je go-stovala v Zagrebu, je porazila v soboto Concordio s 3:1 (3:1) (1). Na vsaki strani je padel en gol iz »11 m«. Concordia je na-stopila s tremi rezervami. V nedeljo je na-stopila Vienna proti Hašku in ga tudi po-razila s 2:1.

— Dunaj, 15. aprila. Italija: Avstrija 0:0. Z velikansko napetostjo pričakovana meddržavna tekma je končala neodločno. Vehementni napadi Avstrijcev, ki sicer niso bili v polni formi, so se razbili ob silajni obrambi Italijanov. Tekma se je vršila ob navzočnosti 85.000 gledalcev na Igrišču »Hohe Warte«. Sodil je Nizozemec Boas. Sobotne pokalne tekme so se končale z re-zultati: W. A. C.: Floridsdorf 5:4 (2:2). Admiral: Wegung XX. 3:1 (2:1).

— Praga: A. C. Sparta: F. C. Nürn-berg 1:0.

— Brno: Dunajski Wacker je gostoval v Brnu in podlegel tamkajšnjemu Makabli s 1:3.

— Olomuc. Admira, Wien: Sportklub Olmütz 2:3 (1:0).

— Bratislava: Amateure, Wien: Č.S.C. Bratislava 2:2 (1:0).

— Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da so dospeli dolga pričakovani planinski znaki. Dobivalo se v osrednji pisarni SPD v Ljub-ljani za 25 Din en komad.

— Kino Maica opozarja omenjeno ob-činstvo in vse šole, da se danes 17. t. m. vrši zadnje predvajanje znamenitega in krasnega filma »Pot Hanice v nebesa« po motivih Gerhard Hauptmanna. Za šolsko mladino od 4.—7. ure zvečer so cene zni-žane. Od 18.—21. t. m. se predvaja velika pustolovna drama Junak pustine ter krasna nad vse zabavna predigra, v kateri nastopa znamenita opica človek Joe Martin.

Gospodarstvo

Krojaška zadruga v Ljubljani.

Ljubljana, 16. aprila.

V nedeljo 15. t. m. se je vršil zadrugi občni zbor v hotelu »Union«. — Po poro-čilu predsedstva, v katerem se je osobito poudarjalo točno prilaševanje pomočnikov, in javno, je poročal predsednik o uspe-hih pomočniških preizkušenj, katero le na-pravilo tekom leta 20 krojačev, 43 kroja-čic, 2 krznarja in 7 krojačic za belo perilo.

Blaginjsko poročilo in proračun za te-koče leto sta bila ob hrena. Zadruga bo priredila tudi tečaj za vajence, ki bodo tekom enega leta prišli k pomočniški sku-pnini in je dovoljeno v to svrhu 5000 Din. Da-lje je dovolila zadruga v svrhu izboljšanja celokupnega krojaškega obrtnišva obrtni-zvezi enkratni prispevek 10.000 kron. Spre-jete so bile male izpremembe pravil in je bilo zborovanje zaključeno.

Zadruga, ki se jako povoljno in ugodno razvija, šteje do sedaj v Ljubljani in oko-lici 350 članov in ima svojo pisarno v pro-dajalni krojaškega nakupovalnega društva v Ljubljani, Gosposka ulica št. 5. Sprejete so bile končno tri resolucije in sicer glede podpor pristojnih oblasti v obrtnoljubra-velne svrhe, za vzdrževanje tečajev, po-učnih potovanj in praktičnih kursov, glede vpebljave mojstrske preskušnje v smislu celokupnega reda in pa glede odprave zava-rovanja delavstva krojaške stroke zoper ne-zgode, ker izvrševanje te vrste dela ni zve-zano s prav nikako nevarnostjo.

× Tečaj na novosadski produktlni bor-zi dne 14. aprila 1923. Cene za 100 kg: pše-nica bačka 452,50, ječmen bački 315, oves bački 290, koruza bačka 255, sremka 285, fižol beli novi 475, moka št. 0 675, pšenčni otrobi 155.

× Dobrovoljaška banka, d. d. Zagreb, podružnica Ljubljana. Kakor smo že poro-čali, je ustanovila zagrebška Dobrovolja-čka banka v Ljubljani na Dunajski cesti 31 svojo podružnico. Poslovanje Dobrovolja-čke banke se je radi njenih izbornih zvez z vsem tu. in inozemstvom že v prvem letu njenega obstoja tako razširilo, da je banka ustanovila še svojo tretjo podružnico. Tudi cilji, ki jih zasleduje ta banka, so mnogo pomembnejši, da je postala takol po svoji ustanovitvi pri vsem občinstvu zelo priljub-ljena. Podružnica v Ljubljani začne poslo-vati te dni.

Borzna poročila.

Beograd, 16. aprila. Devize: Bu-karešta 47—48, Berlin 0.46—0.47, Dunaj 0.138—0.1382, Budimpešta 2.20—2.25, Solun 110—115, Sofija 74—75, Praga 293—294, Pa-riž 650—655, Zeneva 1798—1800, Milan 489—492, London 434—436, New York 97.70—98. Valute: Dolarij 97.

Zagreb, 16. aprila. Devize: Dunaj 0.038—0.139, Berlin 0.4675—0.47, Budimpe-šta 2.20—2.30, Italija 489—491, London 458—460, New York kabel 0—99, ček 97.50—98.25, Pariz 657—660, Praga 293—294, Svi-cka 1790—1800, Varšava 0.23—0.24. Valu-te: Dolarij 96.25—97, avstr. krona 0.137—0.138, funti 0—453, lire 45—47, švicarski franki 1785—1790, lire 483—485.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

Novi življenja sili ljudje v Zagrebu. V Zagrebu so se zopet poskušali usmrtiti tri osebe. Blizu postaje Vrapče se je hotel na nekem brzovojnem vozu obesiti delavec žena Folger. Pravčasno pa jo je zadržal nek delavec in jo rešil. Usmrtiti se je hotel vlad beže, v katero je prišla vsled lahkomiselnosti njenega moža, ki je nedavno izvršil vlom v neko tovarno. — Neke Jaklič je prišla na policijo in javila, da je zbrale vse železničarske osebe v svoji organizaciji. Delavstvo glavne delavnice pristopi k tej organizaciji s svojim listom vred. Delavstvo je uverjeno, da si bo na ta način najprej zboljšalo svoj slab gospodarski položaj. Sprejeti je bila tudi tozadnja resolucija, ki je bila poslana finančnemu ministru.

— Vojaški kinematograf v Zagrebu. Artiljerijski podpolkovnik g. Lazarevič, ki ne matri vojsko samo za strogo vojaško, ampak splošno narodno institucijo je prišel na redno misel. Vojaški naj bi se vzgajali za časa njihovega vojaškega službovanja, ne samo vojaški, ampak naj se jim nudi prilika,

da se seznanijo s splošno imobrasbo. V zasledovanju tega cilja je prišel na misel, da bi se v veliki jahalnici zagrebske artiljerijske vojašnice namestila kino, ki bi predvajal poleg zabavnih filmov, tudi poučne. Z velikim naporom se je obširna jahalnica spreminila v kino, ki nudi prostora za 5000 vojakov. Poučne filme je dal brezplačno na razpolago zdravstveni odsek pokrajinske uprave v Zagrebu, zabavne pa znana firma Mosinger. V soboto je bil prirejen tak poučni in zabavni kinematografski večer, katerega se je udeležilo nad 2000 vojakov, ki so z zanimanjem sledili predstavi. Na ta način bodo vojaški imeli poleg zabave, tudi priliko, da si pridobijo nekaj splošne izobrazbe, ki jim bo koristila tudi v poznejšem življenju.

— Kakor je prišel, tako je šel. V centralni kaznili v Zenici je te dni umrl Mate Jakasovič Josipov, ki bi moral tam odsedeti dve leti težke ječe. Med tem pa se je ugotovilo, da ta Mate Jakasovič Josipov pridno dela v Ameriki, kjer si je v Kanadi kupil lepo posestvo. Umrl pa je nek I. R. iz Splita, ki je živel nekaj časa v Jakasovičem v Trstu. Tedaj mu je ukradel potni list in z njim odšel v Sarajevo, kjer je izvršil neko tatvino. Pri sodnji se je legitimiral za svojega tovariša in bil tudi pod njegovim imenom kaznovan. S tulim imenom se je končno preselil v večnost.

— Policijski psi v Sarajevu. Pred vojno je imelo policijsko ravnanstvo v Sarajevu nekaj zelo spretnih policijskih psov, ki so marsikdaj odkrili sledove za zločince. Ker so ti psi po večini poginili, se je obrnilo ravnanstvo na neko berlinsko trgovino s policijskimi psi, glede nabave par dobro dresiranih psov.

Vodniki za novodošle ameriške priseljenke.

Čim so priseljenke oblasti na Ellis Island dovolile vstop novodošle priseljenke, ki je namenjen v mesto New York ali njegovo okolico, se isti vkrcna na ferryboat, ki ga pelje do zgradbe na južnem koncu Manhattan, kjer se nahaja pristaniška oblast (barge office). Od tu je bil priseljenec do sedaj pripuščeni svoji usodi, da gre kamor hoče po nepoznanem vlemestu, in — ako ni v spremstvu prijateljev ali sorodnikov — pače prepogostoma v zanjke raznih izkoriščevalcev in goljufov, ki radi prežijo na zaupajoče in zmedene novodošlece.

Da se priseljenke obvarujejo pred takimi pljalkami, je Travelers' Aid Society (društvo za pomoč potnikom) z odobrenjem in sodelovanjem priseljenke oblasti ustanovilo posebno vodniško službo (guide service) za priseljenke, prihajajoče v New York. Za one, ki so namenjeni v daljnje notranje kraje, priseljenke oblasti sama skrbi s tem, da jih iz Ellis Islanda preveža naravnost na železniško postajo.

O izkoriščevanju potnikov, povprašujočih po kakem naslovu, bi lahko človek napisal knjige. Kladilen primer je bil dogodiljak, ki se je pripetil nedavno mladi deklici, ko se je izkrcala na South Ferry. Nihče ni pričakoval. Zнала pa je, da se mora voziti po podzemeljski železnici; vprašala je torej nekoga sošerja, kje je »subway«. Vhod je le par korakov daleč. Sošer pa jo je povabil v svoj »taxi«, jo peljal okolo, dokler ni taksimeter označil voznine 15 dolarjev, in ji potem pokazal, kod naj gre v »subway«.

Neki drugi resnični dogodek se je pripetil priseljenki, ki se je začela izkrcati v New York, da bi se bila namenjena v Kansas. Neki tujec se mu je približal, ga nagovoril v njegovi materini in se mu uljudno ponudil, da ga spravi na železnico in mu pomaga kupiti vozni listek. Priseljenec mu je izročil 140 dolarjev; prijazni neznanec mu je kupil tiket za pet centov na »elevated« in jo popeljal. Priseljenec je mesto v Kansas prišel v Bronx Park.

Nova vodniška služba ima namen preprečiti take vrste izkoriščevanja. Odkar je ta služba začela, noben priseljenec ne odide sam iz izkrcališča na South Ferry. Priseljenke oblasti izroča pripuščene priseljenke, ki bi utegnili postati žrtve izkoriščevalcev, oskrbi zastopnikov Travelers' Aid Society. Ta polve za prijatelje ali sorodnike priseljenke in jih povabi, naj pridejo na »Barge office«. Ko se ugotovi, da so oni zares dotične osebe, se jim priseljenec izroči. Ako se do konca dneva nihče ne prikladi, spremi vodniki priseljenke v primerjal priseljenki dom dotične narodnosti in se potem nadalje brigajo, da ga dalje napotijo in spravijo v zvezo s prijatelji ali sorodniki.

Ta vodniška služba obstoja že drugi mesec. Tekom te dobe je že 1427 priseljenecv bilo izročenih njeni oskrbi. Služba je popolnoma brezplačna; priseljenec mora plačati le, ako treba brzojaviti ali telefonirati. Vodniki govorijo tuje jezike in razlagajo priseljencom, po možnosti v njegovi materinskini, kaj je namen njihove službe, da jih ta nič ne stane in kaka izkoriščevanja hočejo s svojo pomočjo preprečiti. (New York: Jugoslov, oddelček P. L. S. S.)

Drobtine.

— Še na smrtni postelji je snužila. Sara Bernhardt je imela lastno gledališče. Saj pa je na vsakem obhodu po Ameriki in Angliji prihranila velikanske vsote. Zadnje dni so jo pogosto nadlegovali kinematografisti, plačujoč ji 10.000 frankov na dan. Vendar se je bala v te grozne kljuje, ki se suče in vrtil ter beleži vse, razen najlepše stvari, »besede«. Se tako rekoč v poslednjih dneh je gošila Sara Bernhardtova nado, da pojde še kdaj čez veliko lužo!

— Čudna manifestacija. Te dni se je zbrala na pariškem bulvarju Montparnasse precej Amerikancev-pesnikov, slikarjev in njih prijateljev — (kdo naj bi sicer hodil na hrib Parnas?) ob zvezdni zastavi. Umetniška družba je prosvetovala zoper bedasto postavo, ki prepevujejo v njih domovini uživati alkohol in... vino! Tamkajšnje oblasti so odposlanstvo lepo sprejele; krepko se je pilo in ognjevito govorilo, da bi suha Amerika zopet postala vlažna!

— Sodilo pijanosti. Redar je v Londonu pripeljal pred sodnika nekega neznanca, česa, da je pijan. Sodnik je v zadržek. Je li prestopnik res natrikan ali ne? Imenitna misel! Možaku potisne v dlanj voznik red in ga vpraša za odhod in zvezo raznih vajkov. Obtoženec se je dobro odrezal in sodnik ga je oprostil, čudež se, da se kdo še spozna na železniški vozovnik.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Emil Gaberšek:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Z velikim začudenjem je poslušal Raoul ta navodila, ki so se mu zdela najmanj čudna.

»Kaj,« je vzkliznil, »ti obožavaš Madelajno in se ji hočeš na ta način omiliti. To je čuden način. Obesi me, jaz ne razumem...«

»Tudi treba ni...«

»Dobro,« je rekel Raoul udano.

Vendar si je premislil Louis, ker si je rekel, da izvrši le oni svojo nalogo dobro, ki vsaj sluti za kaj gre.

»Ali si slišal o možu, ki je dal zažgati hišo, da je mogel do ljubljene žene?«

»In kaj ima opraviti to z nama?«

»Če bo treba, boš ti moralno zanetil požar, jaz pa bom rešil gospo Fauvel in njeno nečakinjo. In čim bolj sta me sovražili in zaničevali, tem lepše se jima bo zdelo moje dejanje. Potrepljivost bi mi nič ne pomagala. Samo, če se izvrši nenaden prevrat, bom stal tu kot angelj.

Raoul je stricu pritrdil.

»Torej,« je rekel Louis, ali je sedaj vse določeno?«

»Dobro; toda piši.«

»Seveda, in če se zgodi kaj novega v Parizu...«

»Ti brzojavim.«

»In ne izgubi mi izpred oči mojega tekmeča, blagajnika.«

»Prosperja!... Bodi brez skrbi. Ubožec je sedaj moj najboljši prijatelj. Žalost ga je vrgla na pota, ki vodi v pogubo. Resnično ga včasih pomilujem.«

»Pomiluj ga, nič se ne boj.«

Stisnila sta si roke ter sta se ločila navidez kot najboljša prijatelja, v resnici pa sta se smrtno sovražila.

Raoul ni mogel pozabiti, da ga je hotel Clamerman goljufati, in Louis se je jezil, da ga je otrok pregledal in osramotil.

Za enkrat pa se je tako zelo bal svojega sokrivca, da mu je, kakor je bil obljubil prihodnje dni pisal mnogo dolgih pisem. Sicer je bil ostal položaj enak. Črni oblak je visel grozeč nad njim, ni se pa povečal.

Zdelo se je, da se Gaston ne spominja več, da je pisal v Beaucire in nikdar več ni omenil Valentinne.

Plavž, ki je delal, ko ga je kupil, z izgubo, in iz katerega je hotel ustvariti za sebe in deželo dobro podjetje, je zahteval ves njegov čas. Nastavil je bil mladeža, spretnega in pametnega inženirja in z nekaterimi hitrimi popravili je izenačil dohodke in izdatke.

»To pot ne bomo zaslužili nič, niti ničesar izgubili,« je rekel Gaston vesel; »to je dobro za prvo leto; prihodnje leto zaslužimo 25.000 frankov.«

»Prihodnje leto?«

Pet dni potem ko se je bil Raoul odpeljal, neko soboto opoldne, je prišlo Gastonu nakukrat

slabo. Mrgolelo mu je pred očmi in vrtele se mu je v glavi, da ni mogel stati na nogah.

»Poznam to,« je rekel; v Riju sem to imel večkrat; če spim dve uri, mi odleže. Jaz grem spat, zbudite me za kosilo.«

Toda, ko so ga poklicali, se ni počutil bolje. Močno ga je bolela glava. V sencih mu je razbijalo in dušilo ga je in suho mu je bilo v grlu. Jezik se mu je zapletal in besede so se mu mešale. Tudi je čutil, da so mu otrple čeljusti in le z bolečinami je mogel usta odpirati in zapirati.

Louis, ki je bil pri bratu, je hotel poslati po zdravnika, Gaston pa tega ni pripustil.

»Tvoj zdravnik me bo storil bolnega s svojimi zdravili, to nič ne pomeni in si bom že sam pomagal.«

Ukazal je Manuelu, staremu Špancu, ki je bil že deset let v njegovi službi, da naj mu pripravi limonado.

Zdelo se je drugo jutro v resnici, da je Gaston že bolje.

Vstal je, jedel s prejšnjim apetitom, toda isto uro, kakor dan poprej ga je zopet popadlo in še huje. To pot je poslal Louis, ne da bi bil Gastona vprašal, po zdravnika dr. C... ki je zaradi nekaterih uspehov v Eaux-Chaudes slovel skoraj po celi Evropi.

Zdravnik je rekel, da je stvar malenkostna ter je zapisal samo obilne vlečnike z morfiljem in nekoliko valerijane.

Po noči je spal Gaston kake tri ure precej mirno, med tem pa se je značaj boleznih popolnoma izpremenil.

Podrobnejši simptomi so izginili ter jih je nadomestila strašna boleča bojazan, da bolnik ni imel trenutka miru ter se premetaval po postelji a ni mogel na nobeni strani obležati. Zdravnik C... ki je prišel jutraj, je bil začuden in presenečen nad to izpremembo.

Vprašal je ali niso dali preveč morfija, da bolečine hitreje izginejo. Sluga Manuel je to zanikal.

Potem je zdravnik pretrkal bolniku prsi, mu pregledal člene in zapazil, da so začeli nekateri otekati in da so bili boleči. Zapisal je pljavke in kinin, ter obljubil, da pride jutri zopet.

Gaston je z velikim naporom sedel ter ukazal svojemu slugi, da gre po nekega njegovega prijatelja odvjetnika.

»Zakaj pa, za boga?« je vprašal Louis.

»Ker mi naj svetuje, brat. Nikar se ne udajva upanju. Slabo stoj z menoj. Samo strahopetneže in neumne ljudi more smrt presenetiti. Če bom vse uredil, bom bolj miren. Torej nič ugovora.«

Že enkrat je bil napravil oporoko, ko je pri povratku na Francosko v Bordeauxu obolel, in sedaj je moral iz ljubezni do brata, ki ga je zopet našel, izpremeniti svoje namene in odredbe.

Hotel je imeti odvjetnika, da sestavi novo oporoko in zapusti vse svojemu bratu Louisu.

Njegov prijatelj, odvjetnik, po katerega je poslal, je bil daleč naokrog znan, majhen, premeten možiček, ki je poznal vse odvjetniške skrivnosti, vse kar se je smelo uporabljati, da si se zvil med predpisi civilnega prava. Vsako priliko je porabil za svoje eksperimente in rad bi dal tudi del hono-

rarja, samo da bi se mogel kje prav lokavo ogniti kakemu paragrafu.

Ko so mu povedali za Gastonov namen, je imel samo še eno misel, da namreč napravi vso stvar tako poceni kakor le mogoče, da ne bi bilo treba plačati velikega zapuščenkega davka.

Prav enostavno sredstvo je bilo. Če bi Gaston pogodbeno vpisal svojega brata z gotovo vsoto na njegova podjetja, ki bi odgovarjala polovici vsote, bi moral Louis, če Gaston umre, plačati samo polovico davka na dedščino.

Gaston je temu pritrdil, ne morda, da bi na ta način kaj prihranil, marveč zato, da bi mogel tem lažje deliti vse s svojim bratom ne da bi ga žalil, v slučaju, da bi ne umrl.

Odvjetnik je torej sestavil družabniško pismo med Gastonom in Louisom de Clameranom, ki je priznala Louisu vlogo 500.000 frankov.

Toda Louis, ki ga je bilo treba obvestiti, ker je bil njegov podpis neobhodno potreben, se je navidez z vso silo upiral Gastonovem namenu.

»Zakaj vse to? Zakaj vse te skrbi, kakor da bi bilo že pri kraju, samo zaradi majhne slabosti? V osmih dneh se niti ne boš več spominjal na to. Ali misliš, da bom pritrdil, da te tudi le navidez še pri življenju oropam? Dokler živiš, si rekel, da je moje, kar je tvoje; in če umreš pred menoj, sem tvoj dedič, ali to ne zadostuje?«

Nepotrebne besede! Če je bil Gaston kaj sklenil, je to tudi izvršil in nobeden ga ni spravljal s te poti.

Po dolgem razgovorjanju in prigovarjanju, pri čemer je kazal svojo nesebičnost v najlepši luči, se je Louis na zdravnikovo prigovarjanje udal, da podpiše od odvjetnika sestavljene pogodbe.

Najčudovitejša čustva so pri tem navdajala Raoulvega sokrivca.

Skoraj je izgubil glavo in vrtele se mu je, ko je prišel tako nenadno iz revščine do bogastva.

Naj bi Gaston živel ali umrl, Louis je pravno posedoval 25.000 frankov rente brez dobička iz plavža.

Žal mu ni bilo mogoče v miru uživati to bogastvo, prišlo je prepozno. To premoženje, ki mu je padlo iz neba v naročje, ga je navdalo z jezo in skrbjo, bila je največja kazen za prejšnje njegovo življenje. Ni pa videl v tem pravične kazni, marveč je delal v svojem srcu brata odgovornega za strašni njegov položaj.

Pisal je Raoulu par ur potem, ko je bil podpisal družabniško pogodbo in pisal mu je takole:

Petindvajset tisoč frankov letne rente imam, jaz sam imam 500.000 frankov premoženja. Polovica, kaj pravim, četrtina te vsote bi me bila pred letom napravila za najbogatšega človeka. Kaj mi pomaga danes to premoženje? Nič. Vse zlato na zemlji bi ne moglo zmanjšati težav najinega življenja. Prav si imel; bil sem nepreviden; in drago plačujem svojo prenegljenost. Naprej morava po tej opolčki poti, tako ali tako. Že samo poskus se ustavi, bi bil usoden. Bogat ali reven se moram tresti, dokler je mogoče da se Gaston in Valentina sestane. Kako jih je mogoče za vedno razločiti? Ali se bo moj brat odpovedal želji videti to vročo ljubljeno ženo?«

Ne, Gaston se temu upanju ni odpovedal. Večkrat, v največjih bolečinah, je zaklical njeno ime.

Ni se mu obračalo na bolje. Kljub energičnim sredstvom so se menjali pač simptomi, niso pa izginili. Neprestano so šle bolečine od srca v glavo in vsakikrat naraščale.

Toda proti koncu tedna je imel ubogi bolnik dva dneva miru. Vstal je, zavil nekoliko in se celo malo sprehodil, toda bil je kakor senca. V manj kakor deset dnevih se je postaral na deset let; sicer tako močnega moža so noge komaj nesle in kljub temu, da je bilo zelo vroče, ga je zeblo v opoldanskem solncu.

Opirajoč se na roko brata je šel čez polje v plavž, tam je sedel zraven peči, ki je bila ravno polna in zdela se je, da ga je ta huda vročina oživila. Nobenih bolečin ni imel več, glava mu je bila lahka, dihal je prosto in zle slutnje so se porazgubile.

»Iz močnega lesa sem,« je rekel k delavcem, ki so stali okrog njega, »nazadnje se le še zližem.«

Ljudje iz Olorona, ki so ga prišli obiskat, so izrekli mnenje, da je morda samo izprememba podnebja kriva njegove boleznj in tudi on je bil tega mnenja.

»Stara drevesa usahnejo, če jih presadiš; če hočem dolgo živeti, bo za mene najbolje, da se vrnem v Rio.«

Kako upanje za Louisa, in kako se ga je oklepali!

»Da,« je odgovoril, »to se mi zdi prav pametno; jaz bi te spremljal. Vožnja s teboj v Brazilijo, to bi bilo nekaj lepega!«

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazi!

Oglašujte

v

„Jutranjih Novostih“

POZOR!

Sprejemam naročila za

nove odeje

kakor tudi vsa popravila

Naslov v upravi lista.

Išče se

ena ali dve sobi

meblirani ali nemeblirani

v sredini mesta za boljše

gospoda. Ponudbe na upravo

lista pod „Soba“.

Večja množina praznih steklenic

od črnih se ceno

proda. Naslov v upravi

lista.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 25 para, z davčino vred.

angleška statistika

72 z navedbo barve njenega

plašča.

Stanovanje, tri ali štiri sobe

uređeni, in priključni

uređeni mesta se išče. Ponudbe

»ceno na upravo pod „Stan“.

Dobri slovarji (besednjaki)

za srbsko-brvaški, ita-

lijanski francoski in

angleški jezik se iščejo. Ponud-

be na upravo pod „Slovary“.

Dobro postrežništvo

od 7/2

zjutraj do 8. pop išče manjša

družina na Prulah. Plača po

dogovoru. Naslov pri upravi

lista.

Mladenič, inteligenten s toč-

nim znanjem po

leg slovenščine in nemščini tudi

francoskega in srbsko-brvaškega

jezikla, se išče za večji za-

vod. Ofsrte pod „Uradnik“ na

upravo lista.

Kupim mlado **opico**. Eventu-

alno ali po

nuodbe pod „dresirana 2“, po-

štoležečo Celje.

Kupim

že rabljeni

otroški voziček.

Naslov v upravi lista.

Mlad zakonski par,

ki je cel dan odsoten,

išče za čez dan

starejšo žensko,

ki bi oskrbovala malega

otroka in vodila gospo-

dinjstvo. — Naslov pove

uprava lista.

Ivan Zakotnik

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 49.

Tel. 379 mestni tesarski mojster Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe,

ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvo-

niko; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni,

verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Pama žaga.

Tovarna furnirja.

Trgovci, drogeristi, parfumeristi!

Veliko zalogo brivnega mila, kolonjske vode, pudrov, odola, zobnih past, mila Speick, Glyzerin, Eau de Cologne Glyzerin, lipov cvet, Bath soap itd. priporoča za odjem na debelo po ugodnih cenah

„URAN“ parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11.